شورای عالی حوره علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام خمینی (رحمه الله علیه)

شهر بندر امام خمینی (رحمه الله علیه)

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

صله رحم از دیدگاه آیات و روایات

استاد راهنما

سرکار خانم سهاد جادری

استاد داور

حجت الاسلام و المسلمین عبد الرضا آقاجری

پژوهشگر

سهام بچاری

تابستان1392

تحمیدیه:

«الحَمدُ لله کما هو اهله و الصلوه و اسلام علی خیر خلقه و اشرف بریته محمد و آله الطاهرین الذین اذهب الله عنهم الرجس و طهرهم تطهیرا

خدای را آنگونه که شایسته اوست حمد و سپاس می-گویم و درود و سلام می فرستم و بر برترین خلق او شریفترین آفریدگانش، محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) و خاندان پاکش همان کسانی که خداوند هر گونه آلودگی و پلیدی را از آنان دور ساخت و ایشان را پاک و پاکیزه قرار داد.

تقدیم به:

بزرگ بانوی بانوان جهان، حضرت فاطمه زهرا، (سلام الله علیها) بزرگ سنگردار خاندان علی (علیه السلام) و ام الائمه النجباء، که نه تنها مادر سبطین است بلکه مادر، پدر، یعنی ام ابیهاست و نه تنها یاور مقام ولایت است، که غم‌خوار و پاسدار شرف نیز هست.

او فاطمه (سلام الله علیها) است. خاموش کننده آتش دوزخ برای ولایت مداران، عاشقان و رهروان راه علی (علیه السلام) است.

و این اثر، هدیه‌ای به روان اوست.

با تشکر:

با تقدیر و تشکر از استاد داور آقای آقاجری، استاد راهنما خانم سهاد جادری، معاونت پژوهش مدرسه و سایر دوستان که در این زمینه نهایت یاری و کمک را برساندند و از خداوند منان توفیقات روز افزون آنان را خواهانم.

چکیده

اسلام دینی جامع و کامل است و از لحاظ روابط اجتماعی پیروان آن به خاطر خداوند و رضای او با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند. بنابراین بخشی از وظایف دینی ما در ارتباط با اجتماع و دیگران شکل می‌گیرد. برای شناخت وظایف خود باید حقوقی را که دیگران برگردن ما دارند بشناسیم. یکی از این حقوق که رعایت آن بر مسلمین موکداً توصیه شده است ایجاد رابطه و حسن معاشرت و سلوک با خویشاوندان و بستگان است که اصطلاحاً «صله ارحام» نامیده می شود. در مسلمان مؤمن وظیفه دارد با خویشاوندان خود رفت و آمد کند و به دیدار آنها برود و با خوشرویی و مهربانی با آنان معاشرت نماید از مشکلات و سختی های آنان با خبر و در حد توان در رفع آن بکوشد همچنین در غم و شادی آنها شریک باشد یعنی غم و مصیبت آنها را مصیبت خود بد اند و با آنها همدردی کند تسلی خاطرشان باشد . مسلمان باید در شادی های خویشان نیز سهیم باشد که این کار سبب الفت و مودت بیشتر میان مومنین
می‌شود.

کلید واژه:صله، رحم، دیدگاه.

نتیجه گیری

با استفاده از مطالب مهم که در اسلام و دستورات بزرگان درباره مسئله صله رحم وارد شده به درجه اهمیت این مسئله در اسلام پی می بریم، این مسئله از چنان اهمیتی برخوردار است که جزء امور اولیه رفتاری یک مسلمان بیان شده و به طوری که خداوند مستقیما به آن دستور داده است و امر واجبی به این دلیل مسلمانان باید با احکام و دستورات و وظایف خود نسبت به یکدیگر راجع به این مسئله تحقیق کند تا به آن عمل کنند و هدف از امر به این مسئله در واقع حُسن معاشرت از خانواده ها بعنوان یک واحد کوچک است بنابراین اگر همه خانواده ها به این وظیفه به خوبی عمل کنند بطور کلی جامعه دینی بسیار سالم و با اخلاقی خواهیم داشت که هر کاری از هر نوع عیب و نقصی است و رسیدن به هدف بندگی است چون با روابط سالم به فریضه امر به معروف و نهی از منکر می‌پردازند که در نهایت جامعه اسلامی ائده-ال بدست می‌آید.

منابع

- قرآن.
- نهج البلاغه

1. احمدیان ابراهیم ، **نهج الفصاحه،** احادیث پیامبر، گلستان ادب، چ چهارم، قم، 1386ش.
2. ارگانی حائری بهبهانی محمود ، **صله ارحام در اسلام،** انتشارات پیام مهدی (عجل الله تعالی فرج الشریف)، چ باقری، چ اول، زمستان 1376، ص57.
3. ارگانی حائری بهبهانی محمود، ویراستار شیخ یوسف غلاحی، **صله ارحام در اسلام** ، انتشارات پیام مهدی، ج اول، چ باقری، زمستان 1376.
4. **اشعه من بلاغه الامام الصادق.**
5. انصاری، **الحکم الزاهره،** مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، چ دوم، قم، 1375ش.
6. انصاریان، **نظام خانواده در اسلام،** انتشارات ام ابیها، قم، چ عزت، چ 23، تابشتان 1374.
7. اهوازی حسین بن سعید، **المؤمن،** انتشارات مدرسه امام مهدی (عجل الله تعالی فرج الشریف)، قم، 1404ق.
8. تمیمی آمدی عبدالواحد ب ن محمد ، غررالحکم، ج2، ح2458.
9. جامع السادات، ج2، ص260.
10. جوادی احمد صدر حاج سید ، بهاء الدین خرمشاهی، کامران فانی، **دایره المعارف تشیع،**

نشر شهید سعید محبی 1383، چ اول، چاپ دیبا، فجر قائم.

11. حجت محمدعلی ، ابوالقاسم شهباز ورزنه، **معاشرت با خویشاوندان،** ناشر: شهاب الدین، چ سوم، 1389ش.

12. حر عاملی، **وسائل الشیعه،** ج16، موسسه آل البیت (صلی الله علیه و آله و سلم)، قم، 1409هـ ق.

13. الحرانی جلیل الاقوام ، ترجمه لی اکبر غفاری، **تحف العقول** ، مؤسسه نشر الاسلامی، قم، 1421ق،ص52.

14. حسینی دشتی مصطفی، **معارف و معاریف (دائره المعارف جامع اسلامی)،** ج6، چ اول، 1369، چاپ امین.

15. شرف الدین حسین ، **تحلیل اجتماعی از صله رحم،** مرکز پاپ و نشر و دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چ دوم.

16. طباطبایی محمد حسین ، ترجمه محمدباقر موسی همدانی، **تفسیر المیزان،** ج7، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه.

17. عبدوس محمد تقی و محمدی اشتهاردی محمد، **آموزه های اخلاقی رفتاری امامان،** بوستان کتاب، مرکز چاپ نشر دفتر تبلیغات اسلامی، حوزه علمیه قم، چ دوم1384.

18. عبدوی محمد تقی و محمدی اشتهاردی محمد ، **آموزه های اخلاق.**

19. عمید حسن ، **فرهنگ فارسی عمید**، ج1، ج 16، تهران، امیر کبیر، 1379، ش.

20. قمی عباس ، **سفینه البحار**، چ اول، نجف اشرف، انتشارات کتابخانه سنایی1405هـ ق.

21. مجلسی محمدباقر ، **بحارالانوار**، ج 73، ناشر: موسسه بوستان کتاب، ص30.

22. محمد بن یعقوب کلینی، ترجمه مصطفوی، **الکافی**، ج3، ص 297.

23. محمدتقی عبدریس و محمد محمدی اشتهاردی- **آموزه های اخلاقی- رفتارهای امامان شیعه**، مرکز چاپ و نشر، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چ 1383.

24. محمدی ری شهری محمد، **میزان الحکمه**، ج4، ص 89.

25. مکارم شیرازی ناصر، **تفسیر نمونه**، ج اول، ناشر: دارالکتب الاسلامیه، چ 27، پایی ز1370، چاپخانه حیدری.

26. مولف گروه اخلاق، **آداب اسلامی**، ناشر واحد تدوین کتب درسی، چاپ اسوه، چ اول، 1378.

27. ناظم زاده اصغر، **جلوه های حکمت**، مرکز انتشارات، دفتر تبلیغات اسلامی، چ سوم1377.

28. نوری محدث، **مستدرک الوسائل**، ج 2، موسسه آل البیت (علیهم السلام)، قم، 1408هـ ق.

29. نوری محمد رحیم، **مبانی اخلاق**، ویراستار زهرا یزدی نژاد، چ اول، 1383.

30. واعظ رمضان، **سی گفتار،** صادق احسان، چ اول، نشر صادقین، چ جاوید رشت، چ اول، زمستان 1374.
31. وحیدی مفرد عباس علی ، **سعادت هر دو جهان یا حقوق والدین در قرآن،** چ اول، چ خانه علیمه قم، مهرماه 1372.
32. ورا بن ابی فراس، **مجموعه ورّام،** ج1، انتشارات مکتبه فقیه، قم، ص31.